

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рж1 у 138/2019
19.11.2019. године
Београд

Врховни касациони суд, судија Катарина Манојловић Андрић, у предмету предлагача АА из ..., ул. ... број ..., кога заступа као пуномоћник Младен Влашић, адвокат из ..., ул. ... број ..., одлучујући о жалби предлагача поднетој против решења Управног суда Р4 у 271/2019 од 22.10.2019. године, у предмету заштите права на суђење у разумном року, донео је дана 19.11.2019. године

РЕШЕЊЕ

I ЖАЛБА СЕ УВАЖАВА и ПРЕИНАЧУЈЕ решење Управног суда Р4 у 271/2019 од 22.10.2019. године, тако што се:

Усваја приговор предлагача и утврђује да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року у поступку који се води пред Управним судом у предмету I-7У 17617/18.

Налаже се судији известиоцу у предмету Управног суда I-7У 17617/18 да, у року од три месеца од дана достављања овог решења Управном суду, предузме радње ради правноснажног решавања наведеног предмета, као и да, у року од 30 дана по истеку претходно наведеног рока, обавести председника Управног суда о предузетим радњама.

Обавезује се Република Србија да предлагачу на име трошкова по приговору исплати износ од 6.000,00 динара, који ће бити исплаћен из буџетских средстава Републике Србије опредељених за рад судова, у року од 15 дана од дана подношења захтева за исплату.

II ОБАВЕЗУЈЕ СЕ Република Србија да предлагачу на име трошкова жалбеног поступка исплати износ од 12.000,00 динара, који ће бити исплаћен из буџетских средстава Републике Србије опредељених за рад судова, у року од 15 дана од дана подношења захтева за исплату.

Образложење

Предлагач је преко Управног суда, дана 30.10.2019. године, поднео Врховном касационом суду жалбу против решења Управног суда Р4 у 271/2019 од 22.10.2019. године, којим је одбијен његов приговор ради убрзавања поступка у предмету Управног суда I-7У 17617/18, као неоснован.

Предлагач у жалби наводи да је ожалбеним решењем првостепени суд правилно утврдио да предмет није чињенично и правно сложен и да није било кашњења проузрокованих понашањем тужиоца која доприносе дужини трајања поступка. Међутим, предлагач сматра да је Управни суд погрешно закључио да спор није хитне природе. Поред тога истиче да је поступак покренут пред првостепеним органом 25.02.2015. године, да још увек није правноснажно окончан иако је прошло више од четири године и осам месеци и да је оцени суђења у разумном року морало да се приступи са становишта целокупне дужине трајања управног и судског поступка. Предлаже да Врховни касациони суд усвоји његову жалбу, тако што ће утврдити да му је повређено право на суђење у разумном року, наложити процесне радње које ће делотворно убрзати поступак и досудити му одређене трошкове на име састава приговора и жалбе од стране адвоката.

Поступајући по жалби предлагача, у смислу одредаба чл. 16, 18. и 20. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“ број 40/15) и члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник СРС“ бр. 25/82 и 48/88 и „Службени гласник РС“ бр. 46/95... 106/15), Врховни касациони суд је испитао побијано решење, применом члана 386. у вези члана 402. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14) и нашао да је жалба основана.

О жалби је одлучивао судија одређен Годишњим распоредом послова у суду у смислу одредбе члана 16. став 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“ број 40/15), којом одредбом је предвиђено да председник непосредно вишег суда може годишњим распоредом послова да одреди једног судију или више судија да поред њега воде поступак и одлучују по жалбама.

Одредбом члана 18. став 3. Устава Републике Србије, прописано је да се одредбе о људским и мањинским правима тумаче у корист унапређења вредности демократског друштва, сагласно важећим међународним стандардима људских и мањинских права, као и пракси међународних институција које надзиру њихово спровођење.

Одредбом члана 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року, прописано је да при одлучивању о правним средствима којима се штити право на суђење у разумном року уважавају се све околности предмета суђења, пре свега сложеност чињеничних и правних питања, целокупно трајање поступка и поступање суда, јавног тужилаштва или другог државног органа, природа или врста предмета суђења или истраге, значај предмета суђења или истраге по странку, понашање странке током поступка, посебно поштовање процесних права и обавеза, затим поштовање редоследа решавања предмета и законски рокови за заказивање рочишта и главног претреса и израду одлуке.

Ожалбеним решењем је одбијен приговор предлагача ради убрзавања поступка у предмету Управног суда I-7У 17617/18, као неоснован, са образложењем да предмет спора није хитне природе, те да чињенице да је тужба поднета 24.09.2018. године и да су списи туженог са одговором на тужбу достављени суду 04.04.2019. године, након другог захтева за доставу, не указују на повреду права на суђење у разумном року. Управни суд је ценио навод приговора којим подносилац указује на укупно трајање

управно-судског поступка, али је нашао да он не може довести до другачијег одлучивања јер се заштита права на суђење у разумном року првенствено остварује у судском поступку.

Врховни касациони суд је нашао да је Управни суд погрешно закључио да није повређено право предлагача на суђење у разумном року. Наиме, анализа суђења у разумном року мора бити свеобухватна, јер кашњење у току одређене фазе поступка може бити допуштиво под условом да укупно трајање поступка није прекорачено (став 36. у пресуди Европског суда за људска права од 18.12.1983. године у предмету *Preto i dr. protiv Italije*, број 7984/77). С друге стране, околност да су радње у одређеној фази поступка предузимане у разумно прихватљивим размацима, нема значаја за предлагача ако се неразумно дуго суди у другој фази поступка или ако поступак у целини неразумно друго траје. Одредбом члана 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року прописано је да се при одлучивању о правним средствима којима се штити право на суђење у разумном року уважавају све околности предмета суђења, а поред осталог и целокупно трајање поступка. Стога, уколико странка тражи заштиту права на суђење у разумном року у управном спору указујући на дуго трајање поступка у целини, не сме се занемарити трајање управног поступка који је претходио подношењу тужбе. Како поступак у управним стварима започиње пред управним органима или другим органима управног решавања, а у случају подношења тужбе се правноснажно окончава пред Управним судом, све то време до доношења правноснажне одлуке постоји за странку одређена правна несигурност, па се приликом оцене повреде права на суђење у разумном року у управним стварима управни поступак и управни спор посматрају као интегрална целина.

Врховни касациони суд истиче да случајеви који, према свим околностима, имају посебан значај за подносиоца представке или за њега постоји ризик од одуговлачења поступка, захтевају нарочиту марљивост у поступању, односно посебну и изузетну хитност, јер се и реално краће време трајања поступка може сматрати неразумним. Управни суд је несумњиво преоптерећен великим бројем нерешених предмета. Европски суд за људска права настоји да измири питање разумног временског рока са питањем примереног провођења правде, позивајући домаће судове који имају заостале предмете, да предмете обрађују по значају, а не по редоследу пријема. То имплицитно сугерише да се предмети решавају по посебном значају који имају за подносиоца (*пресуда Европског суда за људска права од 07. јула 1989. године у предмету Union alimentaria Sanders S.A. против Шпаније, број представке 11681/85*).

У овом конкретном случају, предмет се односи на остваривање права на дечији додатак, те се ради о предмету од егзистенцијалног значаја за предлагача који захтева приоритетно решавање. Правилан је закључак Управног суда да се Законом о заштити права на суђење у разумном року првенствено остварује заштита права на суђење у разумном року у судском поступку. Међутим, имајући у виду да се ради о спору ради остваривања права на социјално давање, Управни суд није смео занемарити дуго трајање управног поступка који је претходио подношењу тужбе. Управни поступак је започео 25.02.2015. године, Управни суд је пресудом 1У 13388/15 од 01.11.2017. године уважио тужбу тужиоца, овде предлагача, и поништио решење другостепеног органа од 27.01.2015. године, нови управни спор који је сада у току у предмету I-7У 17617/18 започео је због ћутања управе, а налог тужиоцу да се изјасни о новодонетом другостепеном решењу туженог органа дат је тек 24.10.2019. године (након подношења

приговора ради убрзавања поступка) иако је Управни суд још 04.04.2019. године био обавештен да је тужени орган решењем од 07.09.2018. године одлучио о жалби тужиоца.

Полазећи од свега изложеног, Врховни касациони суд је, након спроведеног испитног поступка, на основу члана 18. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року, усвојио жалбу предлагача и преиначио првостепено решење Управног суда тако што је утврдио да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року у поступку који се води пред Управним судом у предмету I-7У 17617/18.

С обзиром на то да је овим решењем утврђена повреда права на суђење у разумном року у предмету који није правноснажно решен, Врховни касациони суд је одредио рок од три месеца за предузимање радњи ради правноснажног решавања спорног предмета, а у смислу члана 11. Закона о заштити права на суђење у разумном року, имајући у виду да окончање поступка по поднетом захтеву не зависи само од активности суда, већ и туженог органа који није поступио по два налога суда за достављање списка предмета.

Одлука о накнади трошкова предлагачу за састав приговора и жалбе од стране адвоката донета је на основу члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку сходном применом одредаба члана 153. став 1, члана 154. и члана 163. став 1. Закона о парничном поступку, а према Тарифном броју 13. Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката.

Судија
Катарина Манојловић Андрић, с.р.

Поука о правном леку.

Против овог решења жалба није дозвољена.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић